

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

**Verslag over de doorlichting van GO! basisschool Maasland te DILSEN-STOKKEM**

---

|                                             |                                            |
|---------------------------------------------|--------------------------------------------|
| Hoofdstructuur                              | basisonderwijs                             |
| Instellingsnummer                           | 1636                                       |
| Instelling                                  | GO! basisschool Maasland                   |
| Directeur                                   | Daisy WOZNIAK                              |
| Adres                                       | Brammertstraatje 12 - 3650 DILSEN-STOKKEM  |
| Telefoon                                    | 089-56.96.85                               |
| Fax                                         | 089-75.63.17                               |
| E-mail                                      | bs.dilsen-stokkem@g-o.be                   |
| Website                                     | www.bsmaasland.be                          |
| Bestuur van de instelling                   | GO! scholengroep Maasland                  |
| Adres                                       | Halmstraat 12 - 3600 GENK                  |
| Scholengemeenschap                          | BaO/SGR14/SGE2                             |
| Adres                                       | Burgemeester Philipslaan 78 - 3680 MAASEIK |
| CLB                                         | CLB vh GO Genk - Maasland                  |
| Adres                                       | Weg naar As 199_A - 3600 GENK              |
| Dagen van het doorlichtingsbezoek           | 26-11-2013, 27-11-2013, 28-11-2013         |
| Einddatum van het doorlichtingsbezoek       | 28-11-2013                                 |
| Datum bespreking verslag met de instelling  | 13-12-2013                                 |
| Samenstelling inspectieteam                 |                                            |
| Inspecteur-verslaggever                     | Paul Lemmens                               |
| Teamleden                                   | Ludo Coenen                                |
| Deskundige(n) behorend tot de administratie | nihil                                      |
| Externe deskundige(n)                       | nihil, nihil                               |

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                      |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>INLEIDING.....</b>                                                                                | <b>3</b>  |
| <b>1 SAMENVATTING.....</b>                                                                           | <b>5</b>  |
| <b>2 DOORLICHTINGSFOCUS .....</b>                                                                    | <b>7</b>  |
| 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....                                                       | 7         |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....                              | 7         |
| <b>3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....</b>                                      | <b>8</b>  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                            | 8         |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                                        | 8         |
| 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....                                                  | 8         |
| 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie .....                                                     | 8         |
| 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie .....                             | 8         |
| 3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....                                                               | 10        |
| 3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie .....                                                      | 13        |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en<br>hygiëne'?..... | 15        |
| 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....                                   | 15        |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....                                           | 15        |
| <b>4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....</b>                                                 | <b>17</b> |
| 4.1 Deskundigheidsbevordering.....                                                                   | 17        |
| 4.2 Evaluatiepraktijk .....                                                                          | 18        |
| <b>5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....</b>                                                         | <b>20</b> |
| <b>6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....</b>                                                     | <b>22</b> |
| 6.1 Wat doet de school goed?.....                                                                    | 22        |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                              | 22        |
| <b>7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN .....</b>                                           | <b>23</b> |
| <b>8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....</b>                                      | <b>23</b> |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - het onderwijsaanbod
    - de uitrusting
    - de evaluatiepraktijk
    - de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.  
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

# 1 SAMENVATTING

Basisschool 'Maasland-Op stelten' bestaat uit twee vestigingen. De hoofdschool 'Maasland' ligt op een campus die ze deelt met een school voor secundair onderwijs, in de nabijheid van het centrum van het oude Maasstadje Stokkem. Ze huisvest twee kleutergroepen en zes lagere klassen. Meer en meer rekruteert ze leerlingen met een sociale mix, dit uit een bredere buurt. 'Op stelten', de tweede vestigingsplaats, ligt op vier kilometer, in het centrum van Dilsen. Vijf jaar geleden hervormde het schoolbestuur deze vestigingsplaats tot een methodeschool met een Freinetwerking. Personeel werd selectief aangetrokken en de leerlingenstroom wijzigde stelselmatig naar meer en meer kinderen, van wie de ouders een bewust en positief engagement betonen ten opzichte van de eigen methodiek en visie. Beide vestigingsplaatsen zijn elk afzonderlijk, vanuit het concept van de gehanteerde methodiek en een duidelijk verschillende, maar gedragen visie op onderwijs, gegroeid in een gedegen aanpak van het onderwijsleerproces.

Na een periode van verscheidene directiewissels fungeert sinds een jaar een nieuwe, extern aangeworven directeur. Duidelijke structuren, een vlotte communicatie, concrete verwachtingen en opvolging van de werking van de beide vestigingen zijn de pijlers van het nieuwe beleid. Hierbij gaat de directeur uit van een participatieve besluitvorming. Gelet op de pedagogisch-didactische verscheidenheid van de vestigingsplaatsen, werkt de directeur in nauwe samenwerking met de twee zorgcoördinatoren. Het uitzetten van beleidslijnen en voorbereidend werk allerhande vinden hier een basis. Werkgroepen, onder leiding van teamleden, zijn verantwoordelijk voor gedelegeerde taken. Veel overleg doet de werking gestaag aan kwaliteit winnen. De teamleden onderstrepen dit ook. In 'Op stelten' kreeg het leiderschap een bredere invulling en in 'Maasland' bewerkte de directeur met een doortastende aanpak een cultuuromslag waarbij een grote inzet van de teamleden en een groeiende collegiale en professionele houding hand in hand gaan.

Naast het algemeen beleid, hoger omschreven, onderzocht de inspectie een aantal wettelijke bepalingen waaraan de school ruimschoots voldoet. Aanvullend lichtte de inspectie de leergebieden wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie door en ze beoordeelde de kwaliteit van de evaluatiepraktijk en de deskundigheidsbevordering.

In de beide vestigingen en op de twee niveaus is de werking krachtig. Het aanbod wordt georganiseerd en bewaakt vanuit de realisatie van leerplandoelen. Teamleden weten op een functionele wijze aan te tonen dat hun aanbod volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd is. Ze zijn verregaand vertrouwd met leerplandoelen, een praktijk waarop in het verleden sterk ingezet werd. De wijze waarop het aanbod georganiseerd en concreet ingevuld is, verschilt per vestigingsplaats.

Vestiging 'Maasland' streeft in haar kleuteronderwijs doelen na vanuit een thematische en geïntegreerde benadering van de leerinhouden. Teamleden weten vanuit hun professionele ervaring in een aanbod te voorzien dat intentioneel of via functionele hoekenwerking en andere activiteiten inzet op het verwerven van competenties in de verschillende leergebieden. Kinderen krijgen rijke kansen tot het opdoen van ervaringen in de wereld van meten, getallen, wiskundige begrippen en hoeveelheden. De kleuteronderwijzeressen investeren in een aanbod zodat kleuters mettertijd beantwoorden aan de rekenvoorwaarden en in contact komen met de getalbeelden. Wereldoriënterende competenties vloeien voort uit de themakeuze, die vooral de leefwereld en de jaarkring volgen. Leeruitstapjes, beleven, waarnemen, experimenteren, ... zorgen ervoor dat kleuters meer en meer vat krijgen op de omringende wereld.

Het lager onderwijs hanteert voor beide leergebieden onderwijsleerpakketten. Het team turft de doelenrealisatie. Door deze aanpak is een volledig, gradueel opgebouwd en domeinevenwichtig aanbod verzekerd. De meeste teamleden hanteren activerende werk- en groeiperingsvormen, die de interactie tussen leerlingen, het zelfinitiatief en het actief leren bevorderen en ondersteunen. Door wereldoriëntatie in het verleden als een prioriteit te beschouwen, leverde het team extra inspanningen om zowel de tijd- en ruimtekaders als actualiteit duidelijk en volledig te verankeren in de klaspraktijk. Het is wel aangewezen om de ondersteunende leeruitstappen en extra-murosactiviteiten op te lijsten en in het aanbod te verankeren.

Voorts wint het levensechte karakter van het wiskundeonderwijs bij het hanteren van referentiematen, waarover schoolafspraken nodig zijn.

'Op stellen' vertrekt van andere principes, op basis van het gedachtegoed van Célestin Freinet. Kinderen sturen hier vanuit de praatrondes het aanbod meer direct aan. Teamleden weten dit op een professionele wijze om te buigen tot een aanbod, dat beantwoordt aan de verwachtingen van het leerplan. Typerend voor de methodische aanpak is de verregaande integratie van wereldoriëntatie in het geheel van de activiteiten.

Het kleuteronderwijs organiseert activiteiten, die kinderen uitdagen hun eigen ontwikkeling in handen te nemen. Beleven, onderzoeken vergelijken en bespreken zijn sleutelwoorden in de didactiek. De klasinrichting biedt hiertoe ruime mogelijkheden. Kinderen zijn vertrouwd met de werking, de teamleden bewaken dat alle kinderen maximaal aan bod komen.

De lagere afdeling hanteert een onderwijsleerpakket voor wiskunde. Kenmerkend voor de praktijk zijn de motiverende rekenverhalen, het levend rekenen en de procesmatige aanpak. Het wereldoriënterend onderwijs werkt het team uit via thema's of projecten, die voortspruiten uit de praatrondte. Het team weet hierbij sterk in te zetten op attitudes en vaardigheden, zonder het kennisaspect te verwaarlozen. Onderzoeken is een kernopdracht, belangrijke leerstof wordt ingestudeerd, teksten ondersteunen de werking. De actuaronde is structureel in het programma voorzien, leeruitstappen ondersteunen vele projecten.

In het kwaliteitsonderzoek bekeek de inspectie de evaluatiepraktijk. Vanuit een impliciete visie weten de teams de effecten van het onderwijsleerproces in kaart te brengen. Vestiging 'Maasland' wendt een iets meer productgerichte aanpak aan, waarbij methodegebonden toetsen voor de leergebieden en een aantal gestandaardiseerde testen in het lager onderwijs elkaar aanvullen. 'Op stellen' bekijkt de evaluatie anders. Vanuit gerichte observatie van het leerproces en een aantal toetsen brengen de leerkrachten de vorderingen in kaart. Vestigingseigen brengen teamleden de opbrengsten in beeld in de logboeken of de volgsystemen. 'Maasland' herwerkte recent haar rapport met het oog op een meer transparante interpretatie van de rapportcijfers. 'Op stellen' formaliseert de evaluatie in een doelenrapport, dat informeert over de vorderingen van de totale persoonlijkheidsontwikkeling en de leergebieden. Beide vestigingen besteden aandacht aan zelfevaluatie door de leerlingen over hun leerresultaten. Wereldoriëntatie ontbreekt hierbij als een volwaardig leergebied, hoewel het team effecten hiervan in kaart brengt.

Om verbetertrajecten met kennis van zaken uit te werken, zet het team, vanuit het beleid sterk aangestuurd, doeltreffend en doelgericht in op de deskundigheidsbevordering. Initiatieven spruiten voort uit vastgestelde noden bij klasbezoeken, en uit gesprekken of vinden hun oorsprong in schoolprioriteiten. Vaste waarden zijn leerplanverdieping, zorgwerking en voor 'Op stellen' de Freinetwerking. Kwaliteitszorg en talenbeleid zijn aankomende onderwerpen in de navormingen. Maar evenzeer weet het team de interne deskundigheid ter harte te nemen. Veelvuldig overleg, het inzetten van de teamleden in de SES-werking in andere klassen, de ervaringsuitwisselingen en de klasdeuren voor elkaar openzetten worden courante praktijk. Het samenwerken met de pedagogische begeleiding, de samenwerking binnen de scholengemeenschap, scholengroep of andere methodescholen en de contacten met de stedelijke diensten weet de school positief aan te grijpen ten voordele van de kinderen en het team.

De school slaagt erin voor de beide vestigingen, elk vanuit hun pedagogisch concept, vanuit een vernieuwd vertrouwen kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. De gedreven inzet van de teamleden kan de kinderen alleen maar verder ten goede komen. Door te voldoen aan de erkenningsvoorwaarden, mede ondersteund door de kwaliteit van de processen en het algemeen beleid, besluit de inspectie deze doorlichting dan ook met een gunstig advies voor wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie.

## **2 DOORLICHTINGSFOCUS**

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### **2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus**

#### **Kleuteronderwijs - Leergebieden**

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

#### **Lager onderwijs - Leergebieden**

wiskunde

wereldoriëntatie

### **2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus**

#### **Personeel - Professionalisering**

Deskundigheidsbevordering

#### **Onderwijs - Evaluatie**

Evaluatiepraktijk

### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

###### 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. Zij realiseert een krachtig en levensecht aanbod dat evenwichtig alle domeinen bestrijkt. Teamleden brengen de effecten van hun onderwijs in beeld en communiceren hierover met de ouders.

###### 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft voor het leergebied wereldoriëntatie op een geïntegreerde, thematische of projectmatige wijze de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. Een krachtig aanbod dat vertrekt uit de leefwereld van het kind bestrijkt de diverse domeinen en kent een graduele invulling.

###### 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie

**Curriculum**  
**Onderwijsaanbod**  
*Referentiekader*  
*Planning*  
*Evenwichtig en volledig*  
*Samenhang*  
*Brede harmonische vorming*  
*Actief leren*

De teamleden hanteren de leerplandoelen bij het uitwerken van het aanbod voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie. Een thematische werking of een projectmatige aanpak, al dan niet vanuit de leerkracht of vanuit de praatrond met de kleuters aangestuurd, krijgt een invulling waarbij de leerkrachten waken over een aanbod dat een voldoende evenwicht bestrijkt tussen de diverse leergebieden. Op een professionele wijze gaan teamleden op zoek naar activiteiten, die gelinkt worden aan relevante leerplandoelen. Ze bewaken hierbij impliciet de horizontale samenhang in het aanbod. Dit vertaalt zich in weekplanningen, die in overeenstemming met de onderwijsaanpak van de vestigingsplaats, vooraf of nadien aangevuld worden.

Waar de leerkrachten in vestiging 'Maasland' vertrekken van een vooraf gestuurd aanbod, werken de teamleden in 'Op stelten' met de kleuters een aanbod uit. In beide vestigingsplaatsen turven de leerkrachten de nagestreefde doelen waardoor ze de volledigheid en de doorgaande lijn van het aanbod en het evenwicht tussen de domeinen bewaken en eventueel bijsturen. Teamleden bouwen bij de verpakking van het doelenaanbod de nodige flexibiliteit in, gelet op de grote verscheidenheid van de kleuters.

In beide vestigingen sluit het aanbod sterk aan bij de leefwereld van het kind of volgt het de jaarkring. Sporadisch kunnen thema's gelijklopen in de verschillende klassen. In hun weekplanningen voorzien de kleuteronderwijzeressen weerkerende activiteiten. Zo bieden de kalenders, de praatrond en contracten ruime mogelijkheden om een geïntegreerd doelenaanbod na te streven of om verdere acties te voorzien.

Een aantal afspraken over kalenders, getalbeelden, de aanwezigheid van cijfer- en lettertekens, maar ook over de aanpak en de uitwerking van lopende thema's helpen de continuïteit en de gradatie te bewaken. Bronnenboeken en het



internet bieden aan teamleden in 'Maasland' handvatten voor het invullen van het aanbod. In 'Op stelten' garandeert de pedagogische methodiek de invulling van doelgerichte kindvriendelijke activiteiten. Eigen aan het pedagogisch concept kunnen ouders een inspirerende inbreng hebben bij het vormgeven van het aanbod.

Beide vestigingen voorzien in hun planning intentionele momenten, waar spelenderwijs op relevante doelen ingezet wordt. Daarnaast bieden een aantal hoeken, al dan niet tijdelijk verrijkt met aanvullende of wijzigend materiaal, functionele ontwikkelingskansen tot het verwerven van wiskundige of wereldoriënterende competenties. Aangeboden rekenmateriaal, ontdekdozen, de winkelhoek, de bouw- of constructiehoek zijn voorbeelden hiervan. Kleuters kunnen ook materiaal van thuis meebrengen waarover ze willen leren of op onderzoek willen gaan. Veel interactie, een nauwe ondersteuning van de leerkracht en rijke talige momenten ondersteunen de diverse activiteiten.

Niet alleen de klas, maar ook de nabije omgeving biedt kleuters kansen tot wereldoriënterend leren en een kennismaking met de wereld van maat en hoeveelheid. De teamleden creëren een onderwijs- en leeromgeving die toelaat dat kleuters kunnen experimenteren, waarnemen, beleven, verzamelen, onderzoeken en leren van en met elkaar. Hierdoor krijgen ze ruime kansen om ervarend en handelend een veelheid aan competenties te ontwikkelen met verschillende zintuigen, en verwonderd en geboeid te worden door de omringende wereld. Teamleden brengen de realiteit ook in de klas. De teamleden gaan geregeld met kleuters op leeruitstap. Schoolafspraken over wat kinderen in de eigen omgeving moeten gezien hebben, leven enkel informeel.

Om de overstap naar de lagere afdeling te faciliteren, ontwikkelen de oudste kleuters spelenderwijs hun symboolgevoeligheid. Zonder in pre-instructie te vervallen, staan de ontluikende gecijferdheid, de aanbreng en het inzicht in rekenvoorwaarden en getallen, maar ook de aandacht voor specifieke begrippen en schooltaal expliciet op het programma. Om de overgang te vergemakkelijken zijn er een aantal integratieactiviteiten en overgangsbesprekingen.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*

Er is voldoende ontwikkelingsmateriaal. Lopende thema's of projecten zijn meestal duidelijk in het klasbeeld aanwezig. De klasinrichting en de organisatie van de activiteiten zijn voor de kleuters overzichtelijk en worden gevisualiseerd in daglijnen en met picto's.

In de meeste klassen zijn een of meer computers aanwezig met kleutervriendelijke ICT-speelleerpakketten. Vanuit hun eigen methodiek zijn er in de beide vestigingen specifieke activiteitshoeken of materiaal.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

Beide vestigingen zien evaluatie eerder als het in beeld brengen van evolutie en vorderingen. Vanuit het dagelijkse leerlingenwerk en de observaties brengen de teamleden de ontwikkeling op diverse vlakken van de totale persoonlijkheidsontwikkeling in beeld, wat het evenwicht illustreert. Hierbij komen de gegevens in een 'logboek', waar naast het welbevinden en de betrokkenheid, de competenties in verschillende belangrijke subdoelen gescreend worden. De wiskundige ontwikkeling komt hierbij duidelijk in beeld,

daar waar de wereldoriënterende competenties minder of niet in kaart worden gebracht.

Beide vestigingen nemen genormeerde rekentests af, alsook een schoolrijpheidstest. 'Maasland' hanteert de resultaten als een vergelijkingspunt met de eigen observaties en hanteert ze mede om de vorderingen in beeld te brengen. 'Op stellen' ervaart in veel mindere de meerwaarde van deze tests en heeft hierdoor geen valide vergelijkingsgegevens.

**Rapporteringspraktijk**  
*Evenwichtig en volledig*

De gegevens in het logboek zijn de voedingsbodem voor het aanmaken van kleuterrapporten. Hierin krijgen ouders een duidelijk beeld over de vorderingen voor wiskundige en wereldoriënterende competenties. Leerkrachten formuleren korte, opbouwende en concrete omschrijvingen. Beide instrumenten, logboek en rapport, vervullen hierbij ook de rol van kindvolgsysteem. Deze bronnen vormen de bakermat van het multidisciplinaire overleg en mogelijke bijsturingen voor groepen of individuele kinderen.

Naast deze formele, maar functionele benadering zijn de vele informele en enkele formele oudercontacten even belangrijk voor de communicatie over de vorderingen en de dagelijkse zorgen. In 'Op stellen' is de ouderbetrokkenheid wezenlijk in de dagdagelijkse werking. Vestiging 'Maasland' investeert in de school- en kindbetrokkenheid van ouders, maar omdat bijna alle kinderen met de bus naar school komen, blijkt dit minder evident te zijn.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

Vanuit de doorleefde visie op goed kleuteronderwijs hechten alle teamleden veel belang aan het welbevinden en de betrokkenheid als basisvoorwaarden om tot een goede ontwikkeling te komen. Een positieve en respectvolle benadering, een duidelijke klasorganisatie en afspraken ondersteunen dit, naast een krachtige didactische aanpak. Een kindvriendelijke begeleidingsstijl en het aanreiken van motiverende en uitdagende taakjes en activiteiten, op maat van de kleuter, stimuleren de geleidelijke ontwikkeling. Leerkrachten kennen hun toevertrouwde kleuters goed in hun kennen, kunnen en zijn.

De betekenisvolle data, in het logboek omschreven, en de beeldvorming vanuit het dagelijks werk van en met de kleuters vormen de basis van regelmatig overleg met de zorgcoördinatoren en de structureel voorziene multidisciplinaire overlegmomenten per vestiging. Dit kan voor een beperkt aantal kleuters leiden tot een 'selectief MDO' waar ook het CLB aan participeert.

Voor kleuters met leer- of ontwikkelingsvertraging onderneemt de school actiegerichte zorg. Een aantal beperkte, maar functionele instrumenten ondersteunen de zorgwerking. Het schetsen van de zorgvraag en reeds genomen acties leiden tot concrete hulp voor een aantal kleuters. Elke klas geniet van structureel toegekende SES-lestijden, waardoor de klasleerkracht ruimte krijgt om zorgkinderen te ondersteunen.

### **3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde**

#### **Voldoet**

De lagere afdeling bereikt bij zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen voor wiskunde. Een kwaliteitsvolle benadering staat garant voor een evenwichtig en gradueel uitgewerkt aanbod. De leerlingenresultaten van het onderwijs staven een doeltreffende aanpak. Realistische rekencontexten en levend rekenen zijn hierbij belangrijke didactische kenmerken.

**Curriculum**  
**Onderwijsaanbod**  
*Referentiekader*  
*Planning*  
*Evenwichtig en volledig*  
*Samenhang*  
*Brede harmonische vorming*  
*Actief leren*

Beide vestigingen hanteren een onderwijsleerpakket als leidraad. Het werd bij de invoering vergeleken met de leerplandoelen. Vanuit de pedagogische eigenheid van elke vestigingsplaats gaan de leerkrachten daar anders, maar gepast mee om, terwijl de leerplandoelen het baken zijn. Waar de leerkrachten van 'Maasland' het pakket consequent volgen, gebruiken de leerkrachten van 'Op stellen' dit als een houvast om binnen de projectwerking de continuïteit en de gradatie te verzekeren.

De teamleden werkten vanuit de methode een jaarplanning uit om het aanbod te spreiden en te plannen. In de weekoverzichten, die ze als planningsinstrument aanwenden, verwijzen ze naar het bronnenmateriaal of de lesinhouden. Ze bewaken dat er een voldoende evenwicht tussen de domeinen gegarandeerd is. Het consequente gebruik van het leerpakket zorgt voor voldoende verticale samenhang. Voor aspecten waar teamleden enigszins een afwijkende methodiek toepassen bij de instructie, zorgt het vooral informele overleg ervoor dat andere teamleden hierover ruim geïnformeerd geraken.

Terwijl de leerkrachten in 'Maasland' geregeld een beroep doen op motiverende realistische contexten, vertrekt het team in 'Op stellen' meer en meer vanuit levend rekenen en elementen waarvan kinderen aangeven dat ze willen leren.

De gehanteerde didactische werkvormen zorgen voor activerende en zelfsturende leerprocessen. Interactieve werkvormen, zelfontdekkend leren, verkorte instructies en veel ruimte voor verwerking zorgen voor een leerproces waarbij de leerkracht individueel of in groep kan ondersteunen en kort op de bal kan spelen. Het inzetten van een systeem van minimeesters of minijuffen en de ondersteuning van de SES-leerkrachten geven het actief leren nog extra dynamiek.

Leerkrachten van de beide vestigingen bewerken waar mogelijk de samenhang tussen wiskunde en andere leergebieden, vooral met wereldoriëntatie. Omwille van de projectmatige werking is die integratie in 'Op stellen' meer uitgesproken, wat explicieter bijdraagt tot het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor leren leren en sociale vaardigheden.

**Curriculum**  
**Onderwijsorganisatie**  
*Onderwijstijd*  
*Klasmanagement*

De school voorziet voldoende onderwijstijd voor wiskunde en wendt deze effectief aan. Een ordelijke klasinrichting en de positieve betrokkenheid van de leerlingen verhogen de leermotivatie. In vele klassen organiseren teamleden extra wiskundige stimulansen in het contract- of hoekenwerk.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Leermiddelen*

De leraren beschikken over voldoende leermiddelen om het wiskundeonderwijs kwaliteitsvol te realiseren. Teamleden besteden bij hun didactische benadering aandacht aan een methodiek om bepaalde wiskundige aspecten meer inzichtelijk te laten groeien door te handelen, te experimenteren en te verwoorden, dan een eerder technische benadering. Het ontbreekt in een aantal klassen aan permanent aanwezige, digitale klokken. Op schoolniveau kunnen nog niet geformaliseerde afspraken over 'ijzeren maten' en het gebruik ervan, het levensechte karakter van wiskunde mee vormgeven.

De meeste teamleden hanteren sporadisch de ICT-mogelijkheden. Een aantal klassen is uitgerust met digitale borden. Leerlingen hebben een eigen account om leerstof op school of thuis digitaal te verwerken.

Hoewel er geen eenduidige afspraken zijn, wenden teamleden vooral in 'Maasland' een aantal wiskunde-ondersteunende wandplaten aan. In 'Op stelten' is er veel dagdagelijks levensecht materiaal, ook door leerlingen verzameld of meegebracht.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

Teamleden brengen de leervorderingen van de kinderen degelijk in beeld. Vanuit een duidelijke beginsituatie van elk kind weten ze op basis van permanente observatie en goed klasmanagement een aantal kinderen vrij direct bij te sturen. Hierdoor trachten ze vroegtijdige uitval te vermijden.

Leerkrachten hanteren methodegebonden en een beperkt aantal zelfgemaakte toetsen. Foutenanalyses zijn de basis voor remediëring, verdieping of uitbreiding van leerinhouden op klasniveau, in homogene groepjes of bij individuele kinderen.

In beide vestigingen hanteren de teamleden enkele technisch-cognitieve, gestandaardiseerde tests. In 'Maasland' leiden deze tot mogelijke remediëring en vormen ze een ijkpunt voor de eigen output. 'Op stelten' hanteert een aantal gestandaardiseerde tests, en wenst haar outputbeleid verder te optimaliseren. 'Maasland' participeert aan een koepelgebonden eindproef, maar interpreteerde de resultaten in beperkte mate met het oog op bijsturingen of het borgen van het goede. 'Op stelten' zal in de toekomst mee participeren aan deze eindtoets.

**Rapporteringspraktijk**  
*Evenwichtig en volledig*  
*Interne en externe*  
*communicatie*

De evaluatiepraktijk is niet alleen gericht op het adequaat begeleiden, maar ook op het beoordelen van de kinderen. Beide vestigingen hanteren een eigen rapporteringspraktijk. Ouders ontvangen per domein informatie over de mate waarin leerplandoelen werden bereikt en krijgen hierbij ruime kansen tot overleg. De groepsleraren bespreken het rapport ook met de individuele leerlingen.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

De school vertrekt voor de leerbegeleiding vanuit de visie dat een groot welbevinden de basis vormt voor een hoge betrokkenheid en voor groeiende competenties. Zij screenen dit meermaals per jaar en besteden veel aandacht aan een veilig en motiverend klasklimaat. Door gericht te observeren tijdens het leerlingenwerk weten ze hun beeldvorming permanent bij te sturen en bieden ze kinderen momentane hulp in het leerproces.

De beeldvorming via het leerlingenwerk, de interventies en de verkregen output en de analyse ervan, vormen de basis van de neerslag in het leerlingvolgsysteem. In 'Op stelten' loopt dit parallel met het rapporteringssysteem. Deze gegevens zijn de basis voor het multidisciplinaire overleg, al dan niet met het CLB.

De school weet diverse differentiatiemogelijkheden te benutten. Naast structurele ondersteuning van de SES-leerkrachten krijgt een beperkt aantal kinderen weloverwogen andere leertrajecten of genieten van bijzondere pedagogische maatregelen. Hiervoor hanteert de school strikte procedures en instrumenten die een zekere diepgang aan de zorgwerking geven. De teamleden kunnen de zorgvragen vrij concreet omschrijven, acties bepalen en ze consequent opvolgen. De zorgondersteuning kent een gedegen werking op de drie niveaus, is preventief en remediërend uitgebouwd en biedt kinderen daadwerkelijke kansen. Kinderen genieten ook van differentiatie naar boven, onder andere via 'pluswerk'.

**Professionalisering**  
**Deskundigheidsbevordering**  
*Interne expertise*

Door een groeiende, open schoolcultuur leren teamleden van elkaar. Het vele informele overleg, de kansen om formeel van gedachten te wisselen en de SES-

ondersteuning bevorderen de kwaliteit van het wiskundeonderwijs. Ook de reflectie op de jaarwerking draagt hier enigszins toe bij. De vernieuwingsbereidheid van het team is hierbij een belangrijke hefboom.

### 3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen voor wereldoriëntatie bij zo veel mogelijk leerlingen. De bewaking van het aanbod staat garant voor een evenwichtige en graduele domeinvulling. Een geïntegreerde benadering van projecten en leeruitstappen ondersteunt een werkelijkheidsgericht onderwijs. De school weet effecten in kaart te brengen vanuit verschillende vormen van evaluatie.

**Curriculum**  
**Onderwijsaanbod**  
*Referentiekader*  
*Planning*  
*Evenwichtig en volledig*  
*Samenhang*  
*Brede harmonische vorming*  
*Actief leren*

Vanuit hun eigen visie, die zich vertaalt in een specifieke methodiek, organiseren beide vestigingen het aanbod voor wereldoriëntatie. In 'Maasland' maken de teamleden sinds dit schooljaar kennis met een onderwijsleerpakket. Het team wenst deze aanpak op het einde van het schooljaar te evalueren. Naarmate het aanbod vordert, brengen teamleden de gerealiseerde leerplandoelen via een turflijst in beeld. Omdat het leerpakket marge biedt, plannen sommige leerkrachten een aanvullend aanbod, dat gelinkt wordt aan te turven leerplandoelen. Deze werking garandeert een volledig aanbod, dat gradueel opgebouwd is en in voldoende mate aandacht heeft voor de verschillende domeinen. Naast wereldoriënterende doelen voorziet het aanbod in het nastreven van leergebiedoverschrijdende eindtermen.

In 'Op Stelten' krijgt het wereldoriënterend aanbod een geïntegreerde benadering. Eigen aan de Freinet-methodiek vertrekken teamleden vanuit de praatrondte om een aanbod op te zetten voor de verschillende domeinen. Dit vertaalt zich in activiteiten, die minder vooraf gepland worden, maar ook en vooral gaandeweg invulling krijgen. Hierbij leggen de projectmatige werking en het onderzoek, naast het verwerven van kennis en inzichten, een sterk accent op een procesmatige aanpak. Waarnemen, experimenteren, onderzoeken, beleven, zelfinitiatief en ontdekken zijn belangrijke sleutelwoorden in de praktijk.

De teamleden turven in de beide vestigingen hun aanbod op relevante doelen. De turflijsten zijn in beide vestigingen een belangrijk en noodzakelijk instrument om het aanbod te richten en eventueel bij te sturen.

In beide vestigingen, maar uitdrukkelijker in 'Op Stelten', is er samenhang met de andere leergebieden. Met regelmaat zijn wiskundige en talige aspecten, onder meer door de specifieke benadering van teksten, merkbaar. Elke vestiging realiseert door zijn specifieke aanpak gelijktijdig aspecten met een sociale inslag. Deze aanpak draagt bij tot een brede harmonische vorming.

Een aantal interactieve werk- en groepeeringsvormen ondersteunen de praktijk. Leerlingen krijgen hierbij ruime kansen tot zelfsturing en vormen van groepswerk, waardoor het klassieke frontale onderwijs beperkt wordt tot de noodzakelijke instructie. Teamleden zijn meer begeleider van een proces dan een bron van kennisoverdracht. Hierdoor krijgen leerlingen ook mogelijkheden tot het verwerven van kennis, inzichten en vaardigheden.

Alle teamleden brengen hun aanbod vanuit levensechte contexten. In de meeste klassen is in het leerlingenvoerwerk of door het aanwezige materiaal het lopende

onderwerp zichtbaar. De realistische benadering wordt verdiept door het regelmatig inlassen van leerwandelingen of uitstappen in de nabije of verdere buurt. De meerdaagse extra-murosactiviteiten zijn degelijk onderbouwd en hebben een sterke sociale inslag. Hoewel informeel van elkaar geweten, ontbreekt het nog aan afspraken op schoolniveau, waarbij diverse uitstappen opgelijst worden, van een doorgaande lijn voorzien worden en uitmonden in een uitstappen-inventaris. Sporadisch maakt de school gebruik van getuigen om het wereldoriënterend onderwijs kracht bij te zetten.

Kenmerkend voor de goede praktijk is de vrij gestructureerde aandacht voor actualiteit. Teamleden tillen deze op het hogere niveau, waarbij deze actualiteit een meerwaarde betekent in de leerplandoelenrealisatie en inzet op inzichten en algemene maatschappelijke burgerzin. De school zette met ondersteuning van de begeleidingsdienst in op een doorgaande lijn in het klasbeeld voor de tijd- en ruimtekaders en de functionele aanwending ervan. Dit blijkt uit de praktijk.

Er is specifieke of geïntegreerde aandacht voor verkeer en mobiliteit. 'Maasland' wendt hiervoor een aanvullend leerpakket aan, terwijl 'Op stelten' dit integreert in de projectwerking. Hierbij zetten teamleden ook in op gedragsverandering. Ditzelfde streven ze ook meer geïntegreerd na voor milieubeheer en aspecten van gezondheidsopvoeding. Een aantal thema's of projecten benaderen dit.

#### **Materieel beheer**

##### **Uitrusting**

*Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende eigentijdse en aangepaste leermiddelen voor het bereiken van leerplandoelen. Materiaal om op te zoeken en te ontdekken is aanwezig. Ook de omgeving van de beide vestigingen biedt veel mogelijkheden tot waarnemen en verkennen.

Een aantal klassen beschikt over digitale borden, de leerkrachten wenden ze oordeelkundig aan. Regelmatig kunnen kinderen opzoeken of werken op computer, al dan niet in de klas.

##### **Evaluatie**

##### **Evaluatiepraktijk**

*Evenwichtig en representatief*

*Leerlingvolgsysteem*

*Gericht op bijsturing*

Evenals de organisatie van het aanbod, verloopt de evaluatie op een vestigingsplaatseigen wijze. In 'Maasland' hanteert het team in hoofdzaak methodegerelateerde toetsen, die peilen naar kennis, inzichten en vaardigheden. Sinds kort registreren teamleden de scores in het leerlingvolgsysteem. Hierbij hanteren ze criteria per leerjaar om de competenties in te schalen. Deze vernieuwde aanpak zorgt ervoor dat de vorderingen voor wereldoriëntatie een belangrijke plaats krijgen in de beeldvorming. De evaluatie van wereldoriëntatie is in eerste instantie bedoeld voor de rapportering. In tegenstelling met andere leergebieden is de evaluatie geen instrument om bij te sturen.

'Op stelten' brengt de effecten van wereldoriënterende competenties vooral in kaart door het observeren van het onderzoekswerk, de betrokkenheid bij de projecten en de verwerking van de structureel voorziene contracten, met wereldoriënterende opdrachten. Dit leidt tot ruime informatie over het beheersingsniveau van bepaalde competenties. Het logboek vermeldt de belangrijke resultaten. Met enige regelmaat nemen de leerkrachten ook toetsen van kernleerstof af. Deze benadering zorgt voor een evaluatie van kennis, inzichten en vaardigheden.

##### **Rapporteringspraktijk**

*Evenwichtig en volledig*

*Interne en externe*

*communicatie*

De in 'Op stelten' degelijk uitgewerkte rapporteringspraktijk heeft minder expliciete aandacht voor de competenties in dit leergebied, dit toch wel in enige tegenspraak met de visie op de totale benadering van het individuele kind. In een apart luikje zijn bredere persoonlijkheidsontwikkelingen, positief omschreven,

aantrefbaar.

Vanaf nu stofferen de leerkrachten de rapportcijfers in 'Maasland' met een kleurcode voor het behaalde beheersingsniveau, hetgeen de communicatieve kracht van het rapport versterkt voor ouders en leerlingen.

**Begeleiding** De beeldvorming gebeurt via de evaluatiepraktijk. Behalve occasionele,  
**Leerbegeleiding** momentane bijsturingen is wereldoriëntatie is geen voorwerp van de zorg.  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

**Professionalisering** De ondersteuning vanuit de begeleidingsdienst gaf nieuwe impulsen voor de  
**Deskundigheidsbevordering** uitwerking van een kwaliteitsvoller aanbod. Het domein tijd kreeg vernieuwde  
*Nascholingen* aandacht vanuit het leerplan, de tijdskaders werden grondig bekeken en de tien  
*Interne expertise* bouwstenen voor wereldoriëntatie verdiepten een vernieuwde kijk op  
wereldoriëntatie.

### **3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?**

#### **Voldoet**

Uit het onderzoek van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne blijkt dat de school aan de vigerende wetgeving voldoet. Vanuit een degelijke structuur in de documenten weet de school op systematische wijze de situatie op het vlak van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne op te volgen. De school beschikt daarvoor over de nodige procedures en instrumenten en toont in de feiten voldoende daadkracht. Ze kent daardoor een aantal punten die voor verbetering vatbaar zijn en waakt op mogelijke ongunstige veranderingen van de infrastructuur. De school hanteert een cultuur waarbij bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne aandachtspunten zijn voor het beleid en alle schoolbetrokken partners. De school krijgt hierbij een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

### **3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?**

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| <b>Onderzochte erkenningsvoorwaarde</b>                                                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)                                                                      | ja |
| Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)        | ja |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°) | ja |
| Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)                                                   | ja |

### **3.2 Respekteert de school de overige reglementering?**

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| <b>Onderzochte regelgeving</b>                                                                                                         |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)</b>                       | ja |
| • geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen | ja |
| • de bijdrageregeling                                                                                                                  | ja |
| • de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen                                 | ja |

|                                                                                                                                                                                                     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal                                            |    |
| • de afspraken in verband met het rookverbod                                                                                                                                                        | ja |
| • het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden                                                                                                            | ja |
| • de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend                                                                                                                                      | ja |
| • de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift                                                               | ja |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                         | ja |
| • de afspraken in verband met onderwijs aan huis                                                                                                                                                    | ja |
| • richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen                                                                                                                                                  | ja |
| • afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten                                                                                                                                          | ja |
| • de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld                                                                                                                          | ja |
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                               | ja |
| <b>Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)</b>                                                                                     | ja |
| • de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt                                                       | ja |
| • de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen                                                                                                                     | ja |
| • de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert                                                                                                     | ja |
| • de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs                  | ja |
| • de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen                                               | ja |
| <b>Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)</b>                                                                         | ja |
| <b>Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)</b>                     | ja |
| <b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                        | ja |
| <b>Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                            | ja |
| <b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b> | ja |
| <b>Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)</b>                                                                                                            | ja |



## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het interne leiderschap staat voor een visie die, uitgaande van het feit dat onderwijs permanent in beweging is, deskundigheidsbevordering poneert als een absolute must voor het hele team. De school bewandelt een tweesporenbeleid, waarbij interne coaching en leren van elkaar samen gaan met extern aangereikte deskundigheidsbevordering. Vanuit lesobservaties en hieraan gekoppelde functionerings- en evaluatiegesprekken stipuleert het beleid nascholingsnoden. Daarnaast richten schoolprioriteiten en de vragen van individuele leerkrachten het vormingsaanbod. Een ophijsting van deze groeps- of individuele navormingen vindt een weg in een nascholingsplan en het schoolactieplan. Voor een aantal nascholingen doet de school een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst. Beide vestigingen werken vanuit hun pedagogisch project enigszins verscheiden aan de deskundigheidsbevordering.
- Ondersteuning** Om de deskundigheidsbevordering ruime kansen te bieden, voorziet de school in een aantal structurele mogelijkheden en afspraken. Teamleden gaan met elkaar in overleg over vernieuwingen en openen de deuren voor elkaars praktijk. Op niveau van het beleid biedt het 'vrijdagoverleg' van de directeur en de zorgcoördinatoren van de beide vestigingen een stevige impuls om samen over het te varen parcours te overleggen en van de nodige schoolafspraken te voorzien. De zorgcoördinatoren ondersteunen via vormen van coaching het pedagogisch beleid van de directeur en gelijktijdig de deskundigheid op de werkvloer. Recent organiseerde de school binnen het lestijdenpakket mogelijkheden, waarbij leerkrachten in elkaars klassen ondersteuning bieden. Deze structuur schept vooral veel kansen tot het leren van elkaar en tot ervaringsuitwisseling. De aansturing van de 'pedagogische groep', die zich boog over de verbetering van de rapportering, is alvast een bewijs dat teamleden groeien in het besef dat verbetering en verandering een zorg van het voltallig team zijn.
- Doeltreffendheid** Het beleid wenst meer en meer in te zetten op innovaties met een blijvend karakter. In eerste instantie moet de expertiseontwikkeling voor het onderwijsleerproces een meerwaarde betekenen, wat niet betekent dat theoretische verdieping in een materie niet kan. De school gaat momenteel eerder impliciet de effecten van haar deskundigheidsbeleid na. Het beleid verwacht dat over individuele nascholingen verslag uitgebracht wordt op personeelsvergaderingen, mogelijk nieuwe afspraken volgen en deze desgevallend geëvalueerd worden. Meerdere deskundigheidsbevorderende maatregelen bewezen reeds hun doeltreffendheid. De wijze waarop de leerkrachten de leerplannen gebruiken en beheersen, en de bijsturingen inzake tijd- en ruimtekaders tonen dit aan.
- Ontwikkeling** Momenteel heerst er in de school een positief gekenterde veranderingsbereidheid. Samen met het nieuwe beleid garandeert dit nieuwe

kansen voor verdere ontwikkeling. In beide vestigingen ondersteunt een hechte groeps cultuur een collegiale houding. De interne ondersteuning van het beleid in de twee vestigingen is hieraan niet vreemd. Het team heeft nog niet de gewoonte om onderwijs vernieuwingen te expliciteren in een traject dat voorziet in fasering, visieontwikkeling, vorming, begeleiding, ondersteuning, opvolging en bijsturing.

In beide vestigingen ontwikkelt zich de deskundigheidsbeoordeling in nauw overleg tussen de directeur en de plaatselijke zorgcoördinatoren. In 'Op Stelten' bewaakt de zorgcoördinator, samen met de directeur de eigenheid van de methodiek en de vertaling naar de werking. Aangevoelde knelpunten en mogelijke bijstellingen zijn onderwerp van gesprek. Door de regelmatige contacten met de leerkrachten wordt gestaag getimmerd aan een almaar groeiende kwaliteit en een praktijkgerichte en doeltreffende aanpak. In 'Maasland' volgen beiden de afspraken vanuit deskundigheidsbevordering nauwgezet op.

## 4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** Hoewel de school geen expliciete visie over evaluatie heeft, is ze zich terdege bewust van het belang daarvan. In de kleuterafdeling richt de evaluatie zich in hoofdzaak via de observaties, op de vorderingen van de kleuters. Een impliciet verwoorde visie omschrijft het evalueren in de lagere afdeling als het opvolgen van leerlingen, met het oog op mogelijke bijstellingen. Anderzijds verbindt ze evaluatie aan rapportering. In de beide vestigingen gaat de evaluatie van cognitief gerichte aspecten gepaard met aspecten van welbevinden, betrokkenheid en attitudes. De wijze waarop het doelgericht evalueren zich in de beide vestigingen manifesteert, is gelinkt aan de verschillende visies op onderwijs.
- De evaluatie in 'Maasland' vertrekt meer van een productgerichte benadering, in hoofdzaak gebaseerd op methodegebonden en een aantal gestandaardiseerde testen. In 'Op stelten' gaat het team uit van een veeleer procesgerichte evaluatie. De leerkracht brengt de vorderingen van de kinderen voor verschillende competentievelden in beeld, via de observatie en de interpretatie van het leerlingenwerk, deels ook via toetsen. Daarnaast wordt ook belang gehecht aan zelfevaluatie van de leerlingen en reflectie daarover met de groepsleerkracht. Vanuit de verwoorde visie dat de school de totale persoonlijkheid wenst te vormen en in beeld te brengen, besteedt de evaluatie veel aandacht en informatie over het leergebied lichamelijke opvoeding onder de vorm van een groeirapport. In 'Maasland' zijn de effecten van de leergebiedoverschrijdende eindtermen minder in beeld gebracht.
- De genormeerde evaluatiegegevens informeren bijna uitsluitend over technisch-cognitieve vaardigheden. Een doelgerichte aanwending en interpretatie in het kader van de zorgwerking is in 'Maasland' meer gebruikelijk.
- Ondersteuning** Een aantal instrumenten ondersteunt de evaluatiepraktijk. Het screenen van het welbevinden en de betrokkenheid is voor alle kinderen een standaardprocedure. De kleuterafdeling brengt in het logboek diverse aspecten van de totale ontwikkeling in beeld en werkt een aantal competenties in specifieke onderdelen uit.
- De lagere afdeling in 'Maasland' hanteert in het leerlingvolgsysteem een screening van vier leergebieden op basis van duidelijke criteria. Deze geven over deze aspecten een goed beeld van de ontwikkeling. Minder meetbare aspecten worden, vestigingsspecifiek, voorzien van commentaar of een pictogram. Al deze

gegevens ondersteunen het klasoverleg over de leerlingen en onderbouwen de motiveren zorgwerking. De school wendt voor een aantal kinderen andere leertrajecten, bijzondere pedagogische maatregelen of een handelingsplanning aan. Dit leidt ook tot vormen van gedifferentieerde evaluatie.

Gehanteerde evaluatie-instrumenten, vooral voor wiskunde en Nederlands, bieden ondersteuning aan het leerproces. Een interpretatie ervan, al dan niet op basis van foutenanalyses, is bepalend voor verdere remediëring op kind- of groepsniveau. De school heeft hiervoor SES-lestijden voorzien.

**Doeltreffendheid** Momenteel is het nagaan van de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk nog geen gewoonte. Toch wil de school stappen zetten in de wijze waarop ze evalueert en rapporteert en wil ze de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk verder onder de loep nemen. Ze is zich ervan bewust dat de evaluatiepraktijk aan diepgang kan winnen. Een vernieuwde professionele openheid biedt alvast enige garantie dat het team hierover verder reflecteert en mogelijk bijstuurt.

**Ontwikkeling** Verwijzend naar de professionele openheid van het team en de bereidheid tot vernieuwen, leidt de bewustwording van het belang van een wijzigende evaluatiepraktijk mogelijk tot een traject om de evaluatiepraktijk bij te sturen vanuit de leerplanvisie en de visie op onderwijs. Een eerste aanzet is de zich wijzigende rapporteringspraktijk in 'Maasland'.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De school komt uit een periode die gekenmerkt wordt door verscheidene directiewissels. Sinds ongeveer een jaar is er een nieuwe directeur die de twee vestigingsplaatsen effectief en sterk aanstuurt. Duidelijke structuren, een vlotte communicatie, expliciete verwachtingen en een degelijke opvolging van de werking in beide vestigingen zijn de pijlers van het nieuwe beleid, daarin ondersteund door de twee zorgcoördinatoren. Samen zetten ze op basis van regelmatig structureel en informeel overleg de bakens uit waartussen de twee vestigingen kunnen groeien, en dit elk krachtens een eigen visie. Teamleden ervaren het beleid als doelgericht en doeltreffend, transparant, inspirerend en aanspreekbaar. Deze leiderschapsstijl leidt tot verhoogde betrokkenheid en een stevige wederzijdse waardering en respect. De vestiging 'Maasland' maakte de laatste jaren een positieve cultuuromslag naar samen school maken. 'Op stellen' groeide sinds de oprichting vijf jaar geleden uit tot een 'echte' methodeschool. Momenteel investeert het beleid in opportuniteiten om de beide 'scholen' duidelijk te profileren en te verankeren in het lokale onderwijslandschap.
- Visieontwikkeling** De school schreef haar visie voor de beide vestigingen kort maar krachtig uit. Beide visies worden gedragen door de betrokken teams. Vanuit deze visie weet de school een aantal aandachtspunten voor de werking op korte en middellange termijn uit te werken. Deze vinden hun oplistings in verschillende instrumenten, die de schoolwerking aansturen. Het actieplan 2013, het document samenwerking scholengemeenschap en de nascholingslijst zijn hiervoor richtsnoeren en tonen de ambities, wat de gezamenlijke doelgerichtheid van beide teams alleen maar ten goede komt.
- Besluitvorming** Het pedagogisch beleid wordt tijdens het 'vrijdagoverleg' tussen de directeur en de zorgcoördinatoren doorgesproken, voorbereid en uitgewerkt. Betrokkenen streven hier naar consensus, opdat belangrijke beslissingen gedragen worden. De zorgcoördinatoren vervullen een belangrijke rol in de beleidsvertaling naar de vestigingsplaatsen. Ook teamleden krijgen een behoorlijke verantwoordelijkheid in de schoolorganisatie en de besluitvorming. Meerdere werkgroepen staan onder leiding van een leerkracht en mogen verregaand acties uitwerken. Het beleid zorgt steeds voor een terugkoppeling naar de respectievelijke teams, die grotendeels aparte, maar regelmatige personeelsvergaderingen houden. Hier staan pedagogisch items op de agenda en zijn een participatief breed overleg en ruime inspraak gewaarborgd. De gedigitaliseerde informatiedoorstroming verloopt vlot tot tevredenheid van iedereen. De school investeert in de school- en kindbetrokkenheid van ouders. Omwille van het pedagogisch concept is de schoolbetrokkenheid van ouders in 'Op stellen' structureel georganiseerd.
- Kwaliteitszorg** Het team krijgt meer en meer zicht op haar kwaliteit. Dit doet ze al door een ruime interpretatie van de observaties, de toetsen en de effecten van het geboden onderwijs. 'Maasland' participeert al enkele jaren aan een koepelgebonden eindproef en analyseert deze gegevens enigermate. Ook de gehele werking stelt ze tijdens een zelfevaluatieproces, bij het einde van het schooljaar in de kijker. Hier spruiten een aantal werkpunten of bijstellingen uit voort voor het volgende werkjaar. Beide vestigingen werken aan een schoolontwikkelingsplan, met het oog op het borgen van goede praktijk en het zoeken naar bijstellingen. Het team hanteert hierbij de PDCA-cirkel. De

uitwerking ervan in 'Op stellen' toont een krachtige aanpak.

**Talenbeleid** Het uitzetten van een talenbeleid wordt een prioriteit in het actieplan en de deskundigheidsbevordering. De school is zich ervan bewust, mede door de studie van het leerplan Nederlands, om te investeren in goed talig onderwijs. Een beginsituatieanalyse werd al gemaakt.

**GOK- en zorgbeleid** Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van de leerlingengroepen in kaart brengt. De school heeft een duidelijke visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Ze formuleert hiervoor operationele doelen op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau. Mogelijks is er ook afstemming met het beleid van de scholengemeenschap. De vooropgestelde doelen en de daaraan gekoppelde acties sluiten aan bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie faciliteert in toenemende mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid, en communiceert met het team.

De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid en neemt expliciete initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.

## **6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL**

### **6.1 Wat doet de school goed?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De kwaliteitsvolle benadering van wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie in de beide vestigingen, waar het rijke aanbod, de bewaking van de doelen en de brede output het nastreven van ontwikkelingsdoelen en het bereiken van de eindtermen aantonen.
- De organisatie van het aanbod voor wereldoriëntatie met voldoende evenwicht tussen de domeinen, een graduele opbouw en een sterke link met de leerplandoelen.
- Het streven om een zo werkelijkheidsnabij onderwijs aan te bieden met een consequente aandacht voor de exploratie van de nabije en verdere omgeving en de aandacht voor actualiteit.
- De vrij volledige uitbouw van de tijd- en ruimtekaders en de functionele aanwending ervan.
- De activerende werk- en groeiperingsvormen in vestigingsplaats 'Maasland', waardoor leerlinginitiatief en interactie ruime kansen krijgen.
- De specifieke pedagogische benadering in de vestigingsplaats 'Op stellen', die kinderen veel kansen biedt om vanuit een eigen inbreng de wereld te ontdekken, te beleven, te onderzoeken, ten einde meer grip op de omringende wereld te krijgen.
- Het hanteren van foutenanalyses en de interpretatie ervan, in functie van het zorgbreed en gedifferentieerd wiskundeonderwijs.

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- De impliciete visie op evaluatie om bij te sturen en te rapporteren.
- De vrij brede benadering van de evaluatiepraktijk, de aandacht voor de zelfevaluatie door kinderen en de kindvriendelijke omschrijvingen in beide niveaus.
- De bewustwording en eerste aanzetten in het herdenken van de evaluatie- en rapporteringspraktijk in 'Maasland'.
- De doelgerichte, ondersteunende, doeltreffende en ontwikkelingsgerichte aanpak van de deskundigheidsbevordering.
- De aandacht van het beleid om navorming te enten op de begeleiding en de opvolging van teamleden.

#### **Wat betreft het algemeen beleid**

- De gedragen visie waarop het onderwijsleerproces zich in de twee vestigingsplaatsen ent.
- De cultuurverandering in 'Maasland' en het traject dat 'Op Stellen' gaat om school te maken binnen een eigen pedagogisch concept.
- Een doeltreffend beleid dat structuur brengt, vlot communiceert, verwachtingen stelt, opvolgt en weet te enthousiasmeren.
- De sturende rol van de zorgcoördinatoren en het gedeelde leiderschap.
- De inzet van alle teamleden, het reflectief vermogen, de groeiende collegiale houding, het meer samen school maken.
- De organisatie van formele en informele overlegmomenten.
- De inspanningen om ouders laagdrempelig te benaderen.

### **6.2 Wat kan de school verbeteren?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- Het maken van afspraken over het inventariseren van de omgeving in functie van leerinhouden en het hanteren en verdelen van de leeruitstappen.
- Het maken van afspraken over de concretisering van de 'ijzeren maten' als referentiematen in meetkunde en metend rekenen

## 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### **GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

## 8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur   |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
|                                                                   |                                      |
| <b>Paul Lemmens</b><br>de inspecteur-verslaggever                 | <b>Daisy WOZNIAK</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                      |